

9. Točka preloma

- $Q = FC / (P - AVC)$
- Zakaj jo je potrebno poznati?
- Naj bo čim večja ali čim manjša?
- Kako lahko podjetje vpliva na točko preloma?
 - ◆ Naloga 1 v dodatnem gradivu (vprašanje d)

10. Optimalni obseg poslovanja

- Kaj pomeni optimalno?
- Koliko je za podjetje optimalno?
- Kakšen poslovni izid si podjetje želi?

Podjetje lahko kratkoročno posluje tudi z izgubo, če:

- a) je izguba manjša od spremenljivih stroškov; podjetje mora s prihodki kriti vsaj stalne stroške.
- b) je izguba manjša od spremenljivih stroškov; podjetje mora s prihodki kriti vse stroške.
- c) je izguba manjša od stalnih stroškov; podjetje mora s prihodki kriti vsaj spremenljive stroške.
- d) je izguba manjša od stalnih stroškov; podjetje mora s prihodki kriti vse stroške.
- e) je izguba manjša od stalnih stroškov; podjetje mora s prihodki kriti vsaj stalne stroške.

Primer:

Podjetje »Tekstil« proizvaja hlače in srajce. S prodajo hlač dosega prodajno ceno 7.000 SIT za enoto, s prodajo srajc pa prodajno ceno 4.500 SIT po enoti. Lastna cena hlač znaša 5.500 SIT, medtem ko je lastna cena srajce 5.000 SIT. Podjetje Tekstil proizvaja letno 10.000 hlač in 5.000 srajc. Stalni stroški podjetja znašajo 20 mio SIT. Pri izračunu lastnih cen proizvodov je podjetje upoštevalo, da proizvodnja hlač zahteva 75 % razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, proizvodnja srajc pa 25 % zmogljivosti. Podjetje ne more povečati proizvodnje hlač zaradi omejenega povpraševanja. Na razpoložljivih proizvodnih zmogljivostih zaradi tehničnih ovir ni mogoče proizvajati drugih proizvodov. Izračunajte potrebne podatke in odgovorite ali bo podjetje ukinilo proizvodnjo srajc? Utemeljite odgovor!

- a) Da, podjetje naj proizvodnjo srajc ukine, saj je njihova lastna cena manjša od prodajne, kar pomeni, da ima podjetje pri srajcah izgubo in manjši celotni dobiček kot če srajc ne bi proizvajali.
- b) Ne, podjetje naj proizvodnjo srajc ne ukine, ker s prodajno ceno srajc pokrije AVC srajc in ima zato skupni dobiček večji kot če srajc ne bi proizvajalo.
- c) Ne, podjetje naj proizvodnjo srajc ne ukine, ker ima pri srajcah dobiček.
- d) Da, podjetje naj proizvodnjo srajc ukine, ker s prodajno ceno srajc ne pokrije AVC srajc, kar pomeni, da ima izgubo pri srajcah višjo od fiksnih stroškov srajc.
- e) Ne, podjetje naj proizvodnjo srajc ne ukine, ker s prodajno ceno srajc pokrije AVC srajc in ima zato izgubo pri srajcah manjšo od fiksnih stroškov srajc.
- f) Ne, podjetje naj proizvodnjo srajc ne ukine saj je prodajna cena višja od AVC srajc, kar pomeni da podjetje s prihodki od prodaje srajc pokrije vse variabilne stroške srajc in še del fiksnih, zato je skupni dobiček večji, kot če srajc ne bi proizvajali.
- g) Ne, podjetje naj proizvodnjo srajc ne ukine saj je prodajna cena višja od AVC srajc, kar pomeni, da s prihodki od prodaje srajc pokrije vse variabilne stroške srajc in še del fiksnih, zato ima pri srajcah dobiček.

Primer:

Podjetje »Obutev« ima na voljo zmogljivosti za proizvodnjo 50.000 parov čevljev letno. Podjetje letno proizvede in prodaja 20.000 parov čevljev po prodajni ceni 5.000 SIT. Stalni stroški v podjetju znašajo 40 mio SIT. Povprečni spremenljivi stroški para čevljev znašajo 1.500 SIT. Spremenljivi stroški naraščajo do količine 30.000 enot sorazmerno, nad to količino pa naraščajo progresivno.

- a) Ali se podjetju splača povečati proizvodnjo za 5.000 parov čevljev, ki bi jih izvozilo na skandinavski trg po ceni 3.000 SIT?
- b) Ali se podjetju splača povečati proizvodnjo na 40.000 parov čevljev, pri čemer bi polovico proizvodnje (20.000 parov), ki bi jih izvozilo, prodalo po 3.000 SIT, koeficient odzivnosti spremenljivih stroškov za dodatno proizvodnjo nad 30.000 enotami pa znaša 1,8?

Primer:

Podjetje »Mousetron« proizvaja računalniške miške, ki jih prodaja po 3.800 sit. Njihove proizvodne zmogljivosti omogočajo maksimalno proizvodnjo 150.000 mišk letno. Podjetje trenutno proizvaja in proda 80.000 mišk na leto. Stalni stroški proizvodnje so 40 mio sit, spremenljivi pa skupaj znašajo 100 mio sit. Spremenljivi stroški naraščajo sorazmerno. Podjetje ima možnost pridobiti novo naročilo za dodatnih 10.000 računalniških mišk, vendar po ceni 1.500 sit. Dodaten posel, bi povzročil nastanek relativno fiksnih stroškov višini 10 mio SIT. Izračunajte dodatni dobiček in na tej osnovi utemeljite ali naj podjetje sprejme dodatno naročilo mišk?